

یه عقوبیزم و سله مینه وهی کریکاران

فلادیمیر لینین

له ئینگلیزییه وه: سه رکه وت جه لیل

پۆژنامهی بۆرژوایی و شوڤینیستی 'دیەن' که ئۆرگانیکی 'فیکری سۆشیاالیستییه' (پیمه‌که‌ن!) له ژماره ۹۱ خۆیدا، ئاوپرێکی له سەرۆتاری زۆر سەرنجراکێشی ژماره‌ی ۱۸ی حوزه‌یرانی پۆژنامه‌ی ریچ داوه‌ته‌وه. دیەن له تیگه‌یشتن له‌و سەرۆتاره، که تییدا میژوونوسییک وه‌ک بۆرژوازییه‌کی دژه شوپرسی بێتام قسه‌ده‌کات، ده‌سته‌وه‌ستانه. وه‌ک نیازی "کادێته‌کان" یش لیکیده‌داته‌وه، که بریاری کۆتاییان بۆ کشانه‌وه له حکومه‌تی بنکه‌فراوان داوه.

ئه‌وه‌ش قسه‌ی قۆره. کادێته‌کان که ئه‌و هه‌ره‌شه‌یه ده‌که‌ن، مه‌به‌ستیان ترساندنێ تسیتریتلییه‌کان و چیرنۆقه‌کانه. ئیشه‌که‌یان جلدی نیه.

ئه‌وه‌ی جلدی و سەرنجراکێشه، چۆنیتی خستنه‌رووی مه‌سه‌له‌ی ده‌سه‌لاته له دیدی میژوونوسییکه‌وه له سەرۆتاری ۱۸ی حوزه‌یرانی پۆژنامه‌ی ریچدا.

ئه‌و ده‌نوسییت: "له‌کاتی‌کدا به‌هۆی پیکهاته‌ی پیشووی حکومه‌ته‌وه، لای‌که‌م تا راده‌یه‌ک، مومکین بوو باس له ئاراسته‌کردنی ره‌وتی شوپرسی پروسه‌کان بکریت، چیترا و دیاره، که به‌پێی یاسا عه‌فه‌وییه‌کانی هه‌موو شوپرسییک به‌ره‌وپیش ده‌چیت... به‌رده‌وامیدان به پیکهاته‌ی حکومه‌تییک، که نه‌یتوانیوه خۆی پاساوبدات و شیایو راستکردنه‌وه‌ش نه‌بووه، مه‌سه‌له‌یه‌که، پیشتر نه‌ک ته‌نیا له‌لایه‌ن به‌لشه‌ئیکه‌کانه‌وه دیکه‌ت بدن: نه‌ک ته‌نیا له‌لایه‌ن به‌لشه‌ئیکه‌کانه‌وه!_ و نه‌ک ته‌نیا له‌لایه‌ن زۆربه‌ی کۆماره‌کانه‌وه خراوته به‌ر باس، به‌لکو مه‌سه‌له‌یه‌که ده‌بیته‌ خودی وه‌زیره سەرمايه‌داره‌کانیش بیورۆژین."

جه‌نابی میژوونوس له‌ ددانان به‌وه‌دا پیکایه‌تی، که نه‌ک ته‌نیا به‌لشه‌ئیکه‌کان، به‌لکو سەرله‌به‌ری په‌یوه‌ندی تیکرژاوی چینه‌کان، ژیانی کۆمه‌لگه‌ وه‌ک گشتیک، مه‌سه‌له‌ی "به‌رده‌وامیدان به پیکهاته‌ی حکومه‌تییک، که نه‌یتوانیوه خۆی پاساوبدات و شیایو راستکردنه‌وه‌ش نه‌بووه" هیناوه‌ته به‌رباس. ئه‌وه‌ی ئیمه به‌راستی ده‌رگیری

بووین، دوودلییه. هیرشیردن، ریگه یه کی مومکینه بو سهرکه وتنی بۆرژوازی ئیمپریالیستی، به لام ئایا ریگه یه کی تر هه یه؟

میژوونوسه که ی ریچ بهم شیوه یه ی خواره وه وه لامده داته وه:

"هه ر ئه وه نده ی کۆماره کان هه موو ده سه لاتیان گرته ده ست، زوو بۆیان ده رده که ویت که ده سه لاتیکه ی زۆر که میان هه یه. ده بیته له هه ولشیان بو پرکردنه وه ی ئه و که میی ده سه لاته، هانا بو شیوازه تاقیکراوه کانی تورکه لاوه کان(۱)، یان یه عقوبیه کان بهن... ئایا کاتیک ته واوی مه سه له که جاریکه تر ده خریته وه به رباس، بلیی ئه وان کړنووش بو یه عقوبیزم و تیرۆریزم بهن، یان به پیچه وانه وه، ده ستی لی هه لده گرن؟ ئه مه ئه و پرسیاره ته نگه تاوکه ره یه، که له چه ند رۆژی ئاینده دا وه لامده دریته وه."

جه نابی میژوونوسه راسته کات، له چه ند رۆژیکدا ده بیته یان نا، ئه وه ئه و پرسیاره یه که بهم زووانه وه لامده دریته وه. جا یان به هه نگاوی هیرشبه رانه، گه رانه وه بو دژه شوپش، سهرکه وتنی بۆرژوازی ئیمپریالیستی (به لام چه ند ده خایه نیت؟)، یان "ده ست لی هه لگرتنی" چیرنۆف و تسیتریتلییه کان، یانیش به "یه عقوبیزم".

میژوونوسه بۆرژوازییه کان، یه عقوبیزم وه ک که وتن ("وه ک کړنووشبردن") ده بینن. میژوونوسه پرۆلیتارییه کانیش وه ک یه کییک له به رزترین لوتکه کانی خه باتی ئازادیه خوازی چینی چه وساوه ی ده بینن. یه عقوبیه کان باشتترین مۆدیلی شوپشیکه ی دیموکراتیک و چۆنیتی به رهنگار بوونه وه ی هاوپه یمانیتی کۆمه لیک پادشایان پیشکەش به فه رنسا کرد. یه عقوبیه کان بۆیان نه لوا سهرکه وتنی ته واو به ده سته یینن، به پله ی یه کهم به هۆی ئه وه ی فه رهنسای سه ده ی هه زده به ریزیک ده وله تی زۆر کۆنه په رست ده ور درابوو، هه روا چونکه فه رنسا بنچینه ی ماتریالی سۆشیالیزمی نه بوو، به و پییه ی هیچ بانکیک، سه ندیکایه کی کاپیتالیسی، پیشه سازی ئامی سازی و هیلی ئاسنینه تیدا نه بوو.

یہ عقوبیزم لہ سہدہی بیستہ مدا، چ لہ ئوروپا و چ لہ مہرزی نیوان ئوروپا و ئاسیا، دہ بیته ریہری چینی شوپرشگیپر، پرولیتاریا، کہ ئویش بہ پالپشتی و ہرزیرہ ہزارہ کان و بہ سوودوہرگرتن لہ و بنچینہ ماتریالیہی ہہیہ تا ہہنگاو بہرہو سوشیالیزم بنیت، نہک تہنیا ہہموو دہستکہوتہ مہزن، شکستہ خواردوو و لہ بیرنہ کراوہ کانی یہ عقوبیہ کان لہ سہدہی ہہژدہیہ مدا سہرلہ نوی دہ خولقیہ بیته وہ، بہ لکو سہرکہ و تئیککی جیہانگیر و پتہوی خہ لکی کریکار نزیکدہ کاتہ وہ.

ئاسایہ بؤرژوازی رقی لہ یہ عقوبیزم بیته وہ، ئاسایہ وردہ بؤرژوازی لی بتوقیت. کریکارانی خاوان ہوشیاری چینیہ تی و خہ لکانی زہحمہ تکیش بہ گشتی، لہ گواستہ وہی دہ سہ لاتدا متمانہ بہ چینہ شوپرشگیپر و چہ وساوہ کہ دہ کەن، چونکہ ہہر ئہ وہیہ جہ وہہری یہ عقوبیزم، کہ تاکہ ریگای دہربازبوونہ لہم قہیرانہی ئیستا، تاکہ چارہ سہری پەشیوی ئابووری و جہ نگیشہ.

(۱) تورک لاهوکان (Young Turks) ناوی ئوروپی ئندانمانی ئتیحاد و تہرہ قیہ، کہ حیزبکی بؤرژوازی خاوان مولکی ناسیونالیستی تورکیہ، سالی ۱۸۸۹ لہ ئیستہ نبول دامہ زرنرا. خہ باتیان بؤ سنوردارکردنی دہ سہ لاتی رہای سولتان و گواستہ وہی ئیمپراتوریا فیودالیہ کہ بؤ پادشایہ تیہ کی دہ ستوری بؤرژوازی دہ کرد، تا لہو ریگہیہ وہ پؤلی بؤرژوازی می تورکی لہ زیانی ئابوری و سیاسی ولاتدا بہ ہیتر بیت. لہ تہموزی ۱۹۰۸ د و پاش شوپرشیک، کہ لہ لایہن چینی سہرہ وہی بؤرژواکانہ وہ ریخرا و لہ لایہن سوپایشہ وہ پالپشتی لی کرا، دہ سہ لاتیان گرتہ دہست. حکومہ تہ کہی ئہ وان پادشایہ تی ہیشتہ وہ و سیاسہ تیکی کؤنہ پەرستانہ شی پپرہ و کرد. پاش شکستی تورکیا لہ یہ کہ مین جہنگی جیہانیدا (پاییزی ۱۹۱۸) حیزبی تورک لاهوکان خوی ہلہ شانده وہ.

سہرچاوه: <https://www.marxists.org/archive/lenin>